Vennen Landgoed Groote Meer

Zaterdag 4 april 2020

Een wandeling voor leden van de VWG Bergen op Zoom o.l.v. Hidde Bult

Start: **08:30** uur
Parkeerplaats van Eetcafé Puts Meuleke, Putseweg 50, 4641SL Ossendrecht.
Duur: ca 4 uur, afhankelijk van het vogelaanbod.
Schoeisel: wandelschoenen. Op enkele plaatsen kunnen wel plassen regenwater staan.
Aanmelden: bij Hidde.Bult@home.nl

De route

We wandelen door naaldbossen op de grens van Landgoed Groote Meer langs Rauwvelde naar een ecologische verbindingszone. Van daar volgen we een pad richting Zwaluwmeer. Zelfs in de laatste droge zomers bleef dat ven watervoerend, in tegenstelling tot andere vennen. Hier speuren we naar Dodaarzen. Via het 'Talingven', dat nog steeds half droog staat passeren we het 'Kwekerij-ven', waar monniken van Huijbergen in de middeleeuwen karpers kweekten. Daar steken we over naar het 'Kleine Meer', ooit één van de grootste vennen van West-Europa. Eind 2016 is het met een grote subsidie van de EG ontdaan van het bos dat er was ontstaan. Maar, door de overmatige grondwateronttrekking door landbouwers en door drinkwaterbedrijven staat het helaas nog steeds elke zomer droog. Zelfs na de vele regenbuien van afgelopen februari en maart is dit ven begin april nog bij lange na niet gevuld en overheersen grasvlaktes. Waar ooit een dertigtal soorten water- en moerasvogels tot broeden kwam, speuren we nu naar roofvogels, Roodborsttapuit en Boomleeuwerik. Bij het aangrenzende broekbos horen we misschien een Matkop. Dit landgoed is één van de laatste terreinen op de Brabantse Wal waar deze mees nog stand hield. Hij bewoont broekbossen en die raken ook verdroogd. Vanaf het Kleine Meer gaat we langs het 'Granaatven'. Na de zware slag om de Schelde aan het einde van de 2e wereldoorlog werden in de omgeving geregeld niet-ontplofte bommen en granaten gevonden. Die munitie werd jarenlang in dit ven gedumpt. Bij het natuurherstel in 2016 is hier door de explosievenopruimingsdienst grote schoonmaak gehouden. We wandelen vervolgens over open grasland waar witkoppige 'Herefords' runderen grazen naar het 'Ranonkelven'. Hier leefden medicinale bloedzuigers, maar of dat nog het geval is nadat het twee zomers volledig droogviel is me niet bekend. We keren terug naar het Zwaluwmeer voor een tweede en laatste blik en op weg naar het Puts Meuleke passeren we een drooggevallen broekbos. Bij het Puts Meuleke horen we wellicht nog de krakende zang van de Zwarte Roodstaart.

Welke vogels kun je verwachten?

Begin april is ideaal om vogelzang te leren onderscheiden. In naald- en gemengde bossen verwachten we standvogels als spechten, Winterkoning, Roodborst, Heggenmus, mezen, Boomklever en Boomkruiper. Met wat geluk komen we Kruisbek en Zanglijster en wellicht Appelvink of de zeldzamer wordende Grote Lijster tegen. De voorhoede van de vroege zomervogels is begin april meestal terug uit het winterkwartier: Zwartkop, Tjiftjaf en Fitis. Bij de vennen kijken we uit naar roofvogels, eenden, Dodaars, Grauwe en Grote Canadese Gans en wellicht een vroege Boerenzwaluw of Kleine Plevier.

De ecologische verbindingszone in 2011, net na de aanleg. Bedoeld om migratie tussen de Kriekelare Duinen in het zuiden en het Kleine Meer in het noorden mogelijk te maken voor insecten en reptielen die open terrein nodig hebben.

De ecologische verbindingszone anno 2015

Het ‘Zwaluwmeer’.

Het ‘Talingven’ na het verwijderen van opslag en sediment van de oevers in 2011.

Het Kleine Meer, tot 1990 nog één van de meest vogelrijke vennen van Nederland. Ten gevolge van aanhoudende grondwaterwinning door drinkwaterbedrijven en landbouwers is het nu een grasvlakte met ondiepe plassen geworden. Bij broedvogelonderzoek door de VWG in 1988, één van de laatste jaren dat dit ven nog goed gevuld was, noteerden we Kokmeeuw (in een grote kolonie), Zwartkopmeeuw, Fuut, Geoorde Fuut, Dodaars, Bergeend, Nijlgans, Grote Canadese Gans, Wilde Eend, Wintertaling, Krakeend, Slobeend, Zomertaling, Tafeleend, Kuifeend, Meerkoet en Waterhoen als broedvogel. Incidenteel nestelden zeldzaamheden als Pijlstaart, Smient, Roodhalsfuut en Steltkluut. De laatste jaren zijn alleen Kievit, Bergeend, Wilde Eend en Grauwe Gans present als er tenminste nog een beetje water achterblijft in het broedseizoen.

Dit broekbos niet ver van Rauwvelde staat nu helaas droog.